

Statens vegvesen

Likelydende brev
Se vedlagt liste

Behandlende enhet:
Vegdirektoratet

Saksbehandler/innvalgsnr:
Lars-Erik Kjellesvig - 22073232

Vår referanse:
2010/141853-001

Deres referanse:

Vår dato:
09.07.2010

Høring: Forskrift om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner fra annen EØS-stat på vegtrafikklovens område - implementering av direktiv 2005/36/EF - forslag til endringer i forskrift om kjøretøyverksteder m.fl.

Vegdirektoratet sender med dette på høring forslag til forskrift om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner fra annen EØS-stat på vegtrafikklovens område, forslag til endring av forskrift 1. oktober 2004 nr. 1339 om trafikkopplæring og førerprøve m.m., forslag til endring av forskrift 15. oktober 2008 nr. 1116 om fartskriververksteder, forslag til endring av forskrift 13. mai 2009 nr. 589 om kjøretøyverksteder, forslag til endring av forskrift 13. mai 2009 nr. 591 om periodisk kontroll av kjøretøy, og forslag til endring av forskrift 12. juni 2009 nr. 637 om krav til opplæring, prøve og kompetanse for utrykningskjøring (utrykningsforskriften).

1. BAKGRUNN

1.1 Generelt

Direktiv 2005/36/EF erstattet 15 tidligere direktiver om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner. Direktivet kommer til anvendelse for alle statsborgere i en EØS-stat, som ønsker å praktisere et regulert yrke i en annen EØS-stat enn hvor de har ervervet sine yrkeskvalifikasjoner. Direktivet innfører et mer enhetlig, åpent og fleksibelt regime for godkjenning av yrkeskvalifikasjoner.

I gjeldende forskriftsverk er implementeringen av direktivet ivaretatt gjennom en henvisning til EU-direktivet i forskrift om trafikkopplæring og førerprøve m.m. (trafikkopplæringsforskriften) § 6-16, forskrift om periodisk kontroll av kjøretøy § 11 femte ledd og forskrift om kjøretøyverksteder § 9 femte ledd, forskrift om krav til opplæring, prøve og kompetanse for utrykningskjøring (utrykningsforskriften) § 39, forskrift om fartskriververksteder § 9.

Postadresse
Statens vegvesen
Vegdirektoratet
Postboks 8142 Dep
0033 Oslo

Telefon: 02030
Telefaks: 22 07 37 68
firmapost@vegvesen.no
Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Brynsengfare 6A
0667 OSLO

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Regnskap
Båtsfjordveien 18
9815 VADSØ
Telefon: 78 94 15 50
Telefaks: 78 95 33 52

Kunnskapsdepartementet – som har ansvaret for implementeringen av direktiv 2005/36/EF i Norge – har signalisert at det ikke er tilstrekkelig med henvisning til direktivet, slik tilfelle er i gjeldende forskriftsverk, og at det derfor kan være ønskelig med en egen forskrift som regulerer området. Alternativet til en egen forskrift vil være å innta mer utførlige bestemmelser om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner i hver enkelt forskrift som har regler om lovregulerte yrker. Samferdselsdepartementet har gitt uttrykk for at man ønsker én forskrift som gjelder godkjenning av yrkeskvalifikasjoner fra annen EØS-stat for alle lovregulerte yrker på trafikant- og kjøretøyområdet. Vegdirektoratet er enig i at dette er hensiktsmessig.

Denne forskriften er laget for å fullstendig implementere direktiv 2005/36/EF for så vidt gjelder yrker som er regulert med hjemmel i vegtrafikkloven. Forskriften omhandler de åtte lovregulerte yrkene som finnes på trafikant- og kjøretøyavdelingen; trafikklærer, faglig leder for trafikkskole, utrykningssjåfør, utrykningsinstruktør, undervisningsansvarlig for opplæring av utrykningssjåfør, teknisk leder ved godkjent kjøretøyverksted eller kontrollorgan for periodisk kjøretøykontroll, og ansvarlig leder ved godkjent fartskriververksted.

Det er et mål med forskriften at den skal være et godt verktøy for brukerne, og dette ivaretas etter Vegdirektoratets syn godt gjennom en felles forskrift som det henvises til i de respektive fagforskriftene. Dagens henvisninger til direktivet foreslås således erstattet med henvisninger til den nye forskriften.

Vegdirektoratet foreslår at forskriften trer i kraft 1. januar 2011.

Det er i utgangspunktet hensiktsmessig at de øvrige endringer som her foreslås gjennomført, trer i kraft samtidig med forskriftsendringer knyttet til implementering av direktivet. For så vidt gjelder endringer i forskrift om fartskriververksteder, vil disse evt. måtte foreslås og vedtas av Samferdselsdepartementet.

1.2 Høringsfrist

Høringsfristen er satt til 15. oktober 2010.

Det kan ikke påregnes at svar som er innkommet etter denne fristen blir tatt i betraktning. Høringssvarene kan sendes pr. post elektronisk til firmapost@vegvesen.no. Høringsbrev med tilhørende vedlegg er tilgjengelig på våre internettsider www.vegvesen.no. De enkelte forskrifter finnes tilgjengelig på www.lovdata.no eller www.vegvesen.no. Direktiv 2005/36/EF finnes tilgjengelig her: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2005:255:0022:0142:DA:PDF>.

2. NÆRMERE OM DE ENKELTE BESTEMMELSENE I FORSLAG TIL FORSKRIFT OM GODKJENNING AV YRKESKVALIFIKASJONER FRA ANNEN EØS-STAT PÅ VEGTRAFIKKLOVENS OMRÅDE

§ 1: Bestemmelsen angir forskriftens formål. Det følger av første ledd at forskriften er gitt for å implementere direktiv 2005/36/EF.

§ 2: Bestemmelsen angir forskriftens virkeområde og inneholder en opprøpning av de åtte lovregulerte yrkene som forskriften gjelder for.

§ 3: Bestemmelsen angir rettighetene til søkere som har fått sine yrkeskvalifikasjoner godkjent. Utgangspunktet er at en skal ha samme rett til å utøve yrket samme hvor i EØS-området en har tilegnet seg sine yrkeskvalifikasjoner.

§ 4: Bestemmelsen inneholder de av direktivets definisjoner Vegdirektoratet anser det nødvendig å ta med i forskriften. Definisjoner av uttrykk som ikke har et annet innhold enn alminnelig forståelse av ordet er således utelatt fra forskriften. Videre er utligningstiltakene egnethetsprøve og prøveperiode definert i henholdsvis § 9 og § 10 som angir nærmere regler som gjelder for disse to utligningstiltakene. Vegdirektoratet anser dette som en hensiktsmessig plassering.

Vegdirektoratet ber om høringsinstansenes syn på om det er flere av direktivets begreper som burde defineres i forskriften.

§ 5: Bestemmelsen angir hva en søknad om godkjenning skal inneholde. For samtlige yrker gjelder kravene i annet ledd. Videre gjelder etter annet ledd helsekrav for samtlige yrker med unntak av teknisk leder ved godkjent kjøretøyverksted eller kontrollorgan for periodisk kjøretøykontroll, og ansvarlig leder ved godkjent fartskriververksted. For trafikklærer og faglig leder for trafikkskole gjelder det også et krav om politiattest, jf. tredje ledd.

Det følger av bestemmelsens første ledd at regionvegkontoret er rett instans for søknad om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner fra annen EØS-stat. Det er kun for trafikklærer og faglig leder for trafikkskole at dette vil innebære en endring, i og med at Vegdirektoratet i dag er førsteinstans for behandling av søknader om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner fra EØS for disse to yrkene. Dette er også kommentert senere under avsnittet *Økonomiske og administrative konsekvenser av forskriftsendringen*.

§ 6: Bestemmelsens første ledd framsetter hovedregelen om at yrkeskvalifikasjoner ervervet i annen EØS-stat skal godkjennes i Norge. Annet ledd oppstiller minimumskrav som må tilfredsstilles for at en søknad skal kunne godkjennes. Det følger av annet ledd bokstav b at søkers kompetanseattest/kvalifikasjonsbevis må bekrefte et yrkeskvalifikasjonsnivå som minimum må være på nivået umiddelbart under det nivå som kreves i Norge. Dette innebærer for eksempel at dersom kravet i Norge er utdanning utover videregående opplæring av mellom tre og fire års varighet, jf. § 7 første ledd bokstav d, så vil søker måtte dokumentere utdanning utover videregående opplæring av minst ett års varighet, jf. § 7 første ledd bokstav c. Dersom yrkeskvalifikasjonene ikke er på tilstrekkelig høyt nivå, så skal de ikke godkjennes, og kan ei heller danne grunnlag for utligningstiltak. Samtidig gis regionvegkontoret hjemmel til å stille ytterligere vilkår for godkjenning.

§ 7: Bestemmelsen er en ren oppramsing av de ulike kvalifikasjonsnivåene som gjelder etter direktiv 2005/36/EF. Disse nivåene følger direkte av direktivet og er felles for hele EØS-området.

§ 8: I bestemmelsen framgår det at søker skal velge mellom prøveperiode eller egnethetsprøve. Dette betyr at det ikke er mulig å benytte seg av begge utligningstiltakene. Betydelige ressurser går med til å legge til rette for - og gjennomføre - en prøveperiode, og det er derfor ikke ønskelig at søker kan få hoppe av et tilrettelagt opplegg for så å velge et annet utligningstiltak. Vegdirektoratet forstår også direktivet dit hen at søker skal velge enten prøveperiode eller egnethetsprøve.

§ 9: Bestemmelsens første ledd inneholder en definisjon av begrepet egnethetsprøve. Det følger av annet ledd at Vegdirektoratet skal utpeke en utdanningsinstitusjon som får ansvaret for gjennomføring av egnethetsprøver. Videre pålegges denne institusjonen å lage en liste over fag som tilsvarer differansen mellom den utdanning og opplæring som kreves i Norge og den utdanningen eller opplæringen søkeren har.

Tredje ledd forklarer hva en egnethetsprøve skal inneholde for å sikre at søkeren er på et nivå som tilfredsstillende kravet til yrket i Norge, og her fremkommer det også at en egnethetsprøve kan omfatte kunnskap om faglige regler som gjelder for den aktuelle virksomhet i Norge. I fjerde ledd oppstilles kravet om at egnethetsprøve må arrangeres minimum to ganger pr år. Avslutningsvis fremgår det av femte ledd at en søker maksimalt kan avlegge egnethetsprøve tre ganger.

§ 10: Bestemmelsens første ledd definerer hva en prøveperiode er og angir maksimal lengde på prøveperioden. I annet ledd er det tatt med en regel som forplikter virksomheter som tilbyr tjenester fra personer i prøveperiode å informere kunden om dette. Dett har tidligere ikke vært noe krav, men Vegdirektoratet mener det er viktig at kundens interesser blir ivaretatt gjennom god informasjon. I andre yrker har det vært vanlig at kunder blir opplyst om at tjenesten de mottar blir utført av en person som er under opplæring, eller ikke enda har fullstendig godkjenning/autorisasjon for å utføre alle deler av yrket. Hensynet bak dette er at kunden skal ha mulighet til selv å velge om man ønsker å motta tjenester fra personer under opplæring. Dette hensynet gjør seg tilsvarende gjeldende for personer som er under prøveperiode og de som skal motta tjenester fra disse.

Vegdirektoratet ber om høringsinstansenes syn på ovennevnte, herunder eventuelle positive og negative følger av denne regelen som kan tenkes.

§ 11: Bestemmelsen tar for seg forskriftens forhold til utdanning ervervet i Norge. Paragrafen kan fremstå som noe komplisert i språkformen. Vegdirektoratet ønsker tilbakemelding på om bestemmelsens innhold kommer klart nok frem og evt. forslag til alternative formuleringer imøteses. Det som menes med paragrafen er at dersom en har tatt ufullstendig utdanning i Norge slik at en ikke har rett til å utøve det aktuelle lovregulerte yrket i Norge, så vil det ikke hjelpe at den ufullstendige utdanningen du har fra Norge blir godkjent i for eksempel Sverige. En får altså ikke noen større rettighet når du kommer tilbake til Norge enn det en hadde da en forlot Norge. Det eneste som kan endre på dette er eventuell lang yrkeserfaring eller videre utdanning/kurs som er gjennomført i løpet av utenlandsoppholdet. Selve tillatelsen til å utøve yrket i et annet EØS-land gir deg altså ikke noen andre rettigheter enn de du hadde fra Norge i utgangspunktet.

§ 12: Bestemmelsen stiller krav om norskkunnskaper til personer med yrkeskvalifikasjoner ervervet i andre EØS-land som må tilfredsstilles for at vedkommende skal kunne utøve yrket i Norge. Det finnes ingen språktest man må gjennom for å få jobbe i noen av de åtte yrkene, og det er heller ikke alle yrker som krever gode norskkunnskaper. Det kan for eksempel være grunn til å stille strengere krav til norskkunnskaper for en trafikklærer enn for eksempel en teknisk leder ved et kjøretøyverksted. Trafikklæreren vil måtte ha utstrakt direkte kommunikasjon med kunden, mens en teknisk leder ved kjøretøyverksted ikke nødvendigvis må kommunisere med kunden dersom man for eksempel har kundemottakere som ivaretar dette. På denne bakgrunn finner Vegdirektoratet det hensiktsmessig å stille krav om at vedkommende arbeidstakers norskkunnskaper må være tilstrekkelige til å kunne utføre jobben

på en forsvarlig og tilfredsstillende måte. Det er arbeidsgivers ansvar å sikre at de ansatte har tilstrekkelige norskkunnskaper. De regionale tilsynsenhetene vil kunne undersøke om språkkravet er oppfylt under et tilsyn. Det er således godt nok at norskkunnskapene er på et nivå som gjør at man kan kommunisere bra nok til å kunne utføre jobben på en forsvarlig og tilfredsstillende måte.

§ 13: Bestemmelsen inneholder visse særlige saksbehandlingsregler som gjelder etter direktiv 2005/36/EF. I første ledd pålegges regionvegkontoret å bekrefte mottak av søknaden samt å informere søker om eventuelle mangler ved søknaden innen en måned. Direktivet oppstiller for yrker som er spesifikt regulert i direktivet en saksbehandlingsfrist på tre måneder, mens det for øvrige yrker gjelder en saksbehandlingsfrist på fire måneder. Ettersom ingen av de åtte yrkene forskriften tar for seg er direkte regulert i direktivet, er saksbehandlingsfristen i bestemmelsens annet ledd satt til fire måneder. Det følger av bestemmelsens tredje ledd at Vegdirektoratet er klageinstans for vedtak fattet med hjemmel i forskriften. I tillegg følger det av samme ledd at også mangel på vedtak innenfor fristen i annet ledd kan påklages til Vegdirektoratet.

§ 14: Bestemmelsen gir Vegdirektoratet hjemmel til å gi utfyllende bestemmelser om innhold, organisering og gjennomføring av utligningstiltak. Vegdirektoratet vil således kunne inngå avtale med utdanningsinstitusjoner om tilbud om egnethetsprøve.

§ 15: Bestemmelsen angir forskriftens ikrafttredelsestidspunkt til 1. januar 2010.

3. NÆRMERE OM DE ENKELTE ENDRINGSFORSLAGENE

3.1 Foreslåtte endringer i forskrift 1. oktober 2004 nr. 1339 om trafikkopplæring og førerprøve m.m.

Det følger av forskrift 1. oktober 2004 nr. 1339 om trafikkopplæring og førerprøve m.m. § 6-2 annet ledd, annet punktum og § 6-13 annet ledd, annet punktum at Vegdirektoratet kan godkjenne henholdsvis trafikklærer og faglig leder for trafikkskole med utdanning og praksis fra utlandet. I begge bestemmelsene henvises til § 6-16 som gir nærmere regler om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner fra annen EØS-stat, herunder om prøveperiode og egnethetsprøve. Vegdirektoratet foreslår å oppheve § 6-16 for heller å innta en henvisning til ny forskrift om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner fra annen EØS-stat på vegtrafikklovens område i henholdsvis § 6-2 annet ledd, annet punktum og § 6-13 annet ledd, annet punktum. I tillegg endres sistnevnte bestemmelser slik at det er regionvegkontoret som har godkjenningskompetansen.

Forslag til ny ordlyd i § 6-2 annet ledd, annet punktum og § 6-13 annet ledd, annet punktum i forskrift om trafikkopplæring og førerprøve m.m. følger av forslaget til nye forskriftsbestemmelser som følger vedlagt.

3.2 Foreslåtte endringer i forskrift 15. oktober 2008 nr. 1116 om fartskriververksteder

Vegdirektoratet foreslår at henvisningen til direktivet i forskrift 15. oktober 2008 nr. 1116 om fartskriververksteder § 9 tredje ledd erstattes av en henvisning til den nye forskriften. Dette er dog noe som evt. må foreslås formelt og vedtas av Samferdselsdepartementet.

3.3 Foreslåtte endringer i forskrift 13. mai 2009 nr. 589 om kjøretøyverksteder

Forskrift 13. mai 2009 nr. 589 om kjøretøyverksteder § 9 femte ledd, første punktum gir regionvegkontoret hjemmel til å godkjenne teknisk leder på bakgrunn av annen kompetanse som anses likeverdig med det som kreves etter § 9 annet ledd, eller på bakgrunn av tilsvarende kvalifikasjoner fra annen EØS-stat, jf. direktiv 2005/36/EF. Videre hjemler § 9 femte ledd, annet punktum krav om egnethetsprøve eller prøveperiode i samsvar med direktivet. Vegdirektoratet foreslår at det markeres et skille mellom den alminnelige likeverdighetsvurderingen etter § 9 femte ledd og vurderingen av EØS-kvalifikasjoner ved at førstnevnte forblir regulert av nytt femte ledd mens sistnevnte inntas i nytt sjette ledd. I tillegg endres dagens henvisning til direktivet til en henvisning til den nye forskriften. Annet punktum oppheves, ettersom dette vil bli overflødig ved ny forskrifts ikrafttredelse. Muligheten til å avkreve prøveperiode eller egnethetsprøve vil være nærmere regulert i ny forskrift. En konsekvens av nytt sjette ledd er at nåværende sjette ledd blir nytt sjuende ledd.

3.4 Foreslåtte endringer i forskrift 13. mai 2009 nr. 591 om periodisk kontroll av kjøretøy

Forskrift 13. mai 2009 nr. 591 om periodisk kontroll av kjøretøy § 11 femte ledd foreslås endret på samme måte som forskrift om kjøretøyverksteder § 9 femte ledd.

3.5 Foreslåtte endringer i forskrift 12. juni 2009 nr. 637 om krav til opplæring, prøve og kompetanse for utrykningskjøring (utrykningsforskriften)

I forskrift 12. juni 2009 nr. 637 om krav til opplæring, prøve og kompetanse for utrykningskjøring (utrykningsforskriften) § 39 foreslås uttrykket *fører av utrykningskjøretøy* erstattet med utryknings sjåfør. Videre foreslår Vegdirektoratet at passusen *kvalifikasjoner i annen EØS-stat gjennom utdanning eller yrkeserfaring som etter direktiv 2005/36/EF gir yrkeskompetanse i disse yrkene i vedkommende stat* erstattes med *yrkeskvalifikasjoner* og en henvisning til den nye forskriften.

4. ADMINISTRATIVE OG ØKONOMISKE KONSEKVENSER

De foreslåtte endringer vil som nevnt ikke innebære noen større endring av gjeldende rett. Den største endringen som denne forskriften medfører er at godkjenningskompetansen for så vidt gjelder trafikkklærer og faglig leder for trafikkskole blir overført fra Vegdirektoratet til regionvegkontorene. Hovedgrunnen for denne endringen er et ønske om at Vegdirektoratet i mindre grad skal være førsteinstans i saksbehandlingen og i større grad være klageorgan. Dette er også i tråd med Samferdselsdepartementet sitt ønske om å ikke være klageorgan for vedtak fattet med hjemmel i forskriften.

Vegdirektoratet antar derfor at det da heller ikke være store administrative og økonomiske konsekvenser av innføringen av forskriften. Det bemerkes dog at ny forskrift kan føre til at flere blir klar over hvilke muligheter direktivet gir til arbeid i Norge, og at dette vil kunne resultere i en økning av arbeidstakere fra andre EØS-stater. Fram til nå har sakene om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner fra andre EØS-land hovedsaklig kommet fra trafikkklærere og faglig ledere for trafikkskole. Det ventes at det kan komme en økning av søkere også for de andre yrkene som omfattes av forskriften. Dette vil i så fall medføre økt arbeidsmengde for Statens vegvesen, både i forbindelse med vurderinger av søkerens

kompetanse og i forbindelse med pålegg om, tilrettelegging av - og gjennomføring av evt. nødvendige utligningstiltak.

Trafikant- og kjøretøyavdelingen
Med hilsen

Kjell Bjørvig
trafikant- og kjøretøydirektør

Lars-Erik Kjellesvig

Kopi: Samferdselsdepartementet

Eksterne mottakere:
Høringsinstanser iflg liste

Interne mottakere:
0.Postmottak sør
0.Postmottak midt
0.Postmottak nord
0.Postmottak vest
0.Postmottak øst